

Notitie

Contactpersoon Niels Bronsgeest

Datum 16 november 2012

Kenmerk N001-1211026NAB-ege-V02-NL

Vormvrije m.e.r.-beoordeling Recreatieve Zone De Heihorsten

1.1 Aanleiding vormvrije m.e.r.-beoordeling

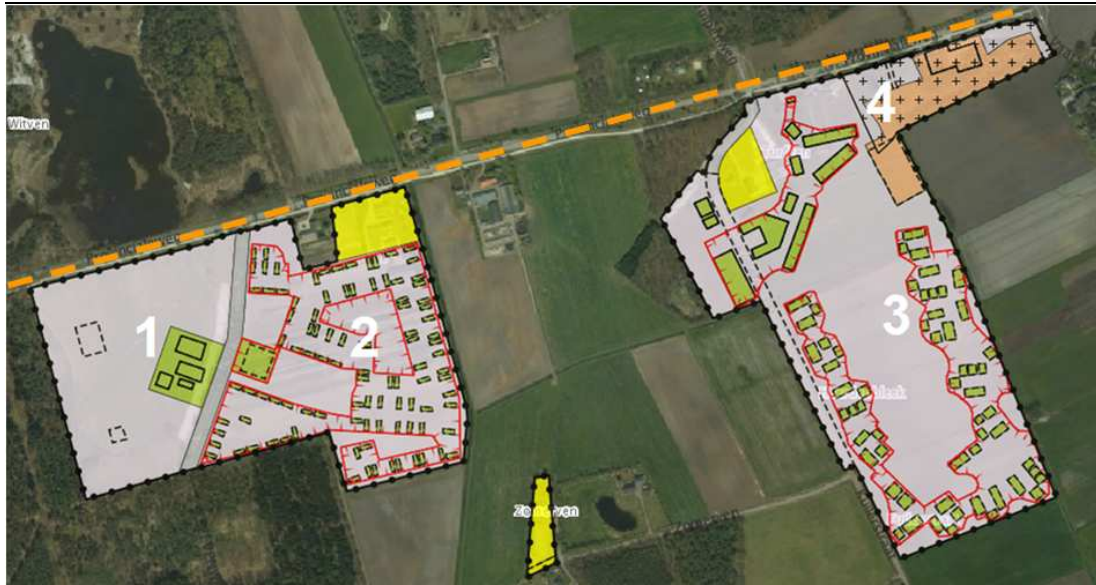
De gemeente Someren is voornemens een deel van het buitengebied ten westen van Someren, bekend onder de naam De Heihorsten, her in te richten. Binnen dit gebied zal ruimte zijn voor de ontwikkeling van diverse functies. De vigerende regelingen maken de voorgestane ontwikkeling van het te ontwikkelen plan Recreatieve Zone De Heihorsten niet mogelijk, daarom wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Dit bestemmingsplan schept het ruimtelijk kader waardoor de diverse activiteiten mogelijk worden gemaakt.

De belangrijkste initiatieven voor het gehele plangebied zijn verblijfsrecreatie, met bijbehorende voorzieningen, een informatiecentrum gelegen in de recreatieve poort, wellness, een restaurant en enkele burgerwoningen. Een aantal van de genoemde ontwikkelingen was voorheen niet mogelijk vanwege de aanwezigheid van enkele intensieve veehouderijen met een geurzone, maar door enkele bedrijfsbeëindigingen is deze zone sterk beperkt.

Het plangebied is circa 40 ha groot en de voorgenomen activiteit bestaat uit:

1. Recreatieve poort en bezoekerscentrum, arboretum en vlindertuin (7,5 ha plangebied en 2.000 m² bestemd voor recreatie, waarvan 1.500 m² wordt bebouwd) (deelgebied 1)
2. Natuurcamping (10 ha waarvan 2 ha bestemming recreatie en 1 ha bebouwd en waarbij het overige deel wordt ingezet voor een combinatie van landschapsbouw en natuurontwikkeling) (deelgebied 2)
3. Vakantiepark (20 ha, waarvan 3 - 4 ha bestemming recreatie en 1,8 ha bebouwing) (deelgebied 3)
4. Restaurant en wellness (2-3 ha bestemming gemengd en 3.500 m² bebouwing) (deelgebied 4)

In figuur 1 staat aangegeven waar welke voorgenomen activiteit zich binnen het plangebied bevindt.

Figuur 1 Verbeelding behorend bij ontwerpbestemmingsplan Recreatieve Zone De Heihorsten. Oranje gearceerd is de provinciale weg N609

Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.)

Het geldende Besluit m.e.r. is dusdanig dat voor *elk besluit of plan* dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst aandacht moet worden besteed aan m.e.r.. Dat kan zijn in de vorm van een motivering dat belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten (en er dus geen m.e.r.(-beoordeling) is uitgevoerd), of in de vorm van een beschrijving van de resultaten van m.e.r.(-beoordeling). Wanneer niet direct een m.e.r. of m.e.r.-beoordeling aan de orde is, geldt de vormvrije m.e.r.-beoordeling, ook wel vergewisplicht genoemd.

Het komt er op neer dat voor elk besluit of plan dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst die beneden de drempelwaarden vallen een toets moet worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Omdat de activiteit 'aanleg, wijziging of uitbreiding van permanente kampeer- en caravanterreinen' in het bestemmingsplan Recreatieve Zone de Heihorsten mogelijk word gemaakt, vermeld staan op de D-lijst, is beoordeeld of de drempelwaarden worden overschreden.

De aanleg, wijziging of uitbreiding van permanente kampeer- en caravanterreinen, is m.e.r.-beoordelingsplichtig in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op 1 of meerdere van onderstaande gevallen (D10.d):

1. 250.000 bezoekers per jaar
2. Een oppervlakte van 25 ha of meer
3. 100 ligplaatsen of meer (specifiek voor jachthavens)
4. Een oppervlakte van 10 ha of meer in een gevoelig gebied

Met de realisatie van de voorgenomen activiteit worden de gestelde drempelwaarden niet overschreden. Er is wel sprake van een oppervlakte van 10 ha of meer, maar er is geen sprake van een ligging in een gevoelig gebied (zie voor een definitie bijlage 1). Er is geen sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht.

Naar het oordeel van het Europese Hof van Justitie kan echter op voorhand niet uitgesloten worden dat bij activiteiten onder deze “D-drempels” nooit sprake zal zijn van negatieve gevolgen voor het milieu. Sinds 1 april 2011 zijn deze drempelwaarden indicatief. Dat betekent dat ook als een project onder de drempelwaarden blijft er wel een toetsing moet worden gedaan, een zogenaamde “vergewisplicht”: het bevoegd gezag moet zich er van vergewissen dat er daadwerkelijk geen aanzienlijke gevolgen voor het milieu zijn. Deze notitie is de vormvrije m.e.r.-beoordeling op grond waarvan het bevoegd gezag zich kan vergewissen.

1.2 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

In de vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt bekeken welke mogelijke effecten de voorgenomen activiteit (ontwikkelen plan Recreatieve Zone De Heihorsten) heeft op het milieu. Daarbij wordt ingegaan op:

- De aard en omvang van de voorgenomen activiteit
- De (gevoeligheid van de) omgeving waarin de activiteit ligt
- De maatschappelijke aandacht voor de activiteit
- Mate van beschikbaarheid van informatie, bijvoorbeeld over de gevoeligheid van gebieden

Bij de vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt aandacht besteed aan een globale en kwalitatieve beschrijving van de te verwachten effecten van de voorgenomen activiteit.

1.2.1 Aard en omvang voorgenomen activiteit

Context

In 2005 is het Reconstructieplan De Peel vastgesteld. In dit reconstructieplan is het gebied ten zuiden van de provincialenweg (N609) Someren-Heeze als Projectlocatiegebied Recreatie aangeduid. Om de doelen uit het reconstructieplan om te zetten naar een toetsbaar beleidskader heeft de gemeente een gebiedsvisie opgesteld, waar de Raad van de gemeente Someren op 26 september 2006 mee heeft ingestemd.

De initiatieven zoals genoemd in de gebiedsvisie worden momenteel gefaseerd uitgevoerd. Na de golfbaan, het landgoed en de verbindingzone voor de Kleine Aa wordt nu de zone langs de provincialenweg ontwikkeld. Deze zone wordt ingevuld met diverse toeristisch-recreatieve voorzieningen, die grotendeels waren voorzien in de gebiedsvisie. Gedeeltelijk betreft het nieuwe initiatieven die eveneens bijdragen aan het gedachtegoed uit de gebiedsvisie. De voorgenomen ontwikkelingen in de zone langs de provincialenweg worden geconcretiseerd middels het ontwerpbestemmingsplan Recreatieve Zone De Heihorsten.

De volgende ontwikkelingen maken het bestemmingsplan mogelijk.

Recreatieve poort en bezoekerscentrum, arboretum en vlindertuin (deelgebied 1)

De recreatieve poort is dat deel van de Heihorsten dat de poort naar de andere initiatieven vormt. Vanuit hier vertrekken diverse tochten. Er worden een bezoekerscentrum en diverse voorzieningen gevestigd. De focus in dit deel van het plangebied ligt op natuurbeleving en natuureducatie.

Bij het bezoekerscentrum worden enkele ondersteunende functies gerealiseerd, zoals een horecagelegenheid, speelvoorzieningen en een klimpark.

Een gedeelte van het terrein (circa 5 ha) wordt ingericht als arboretum. De ontwikkeling van het arboretum gaat goed samen met het bezoekerscentrum. Het arboretum wordt ontwikkeld als een parkachtig gebied waar wandel- en fietspaden doorheen lopen. Ook wordt een vlinderbos gerealiseerd, welke verweven wordt met het arboretum en de recreatieve poort.

Aanvullend aan het arboretum en de vlindertuin krijgen twee andere activiteiten hun plek op het perceel van de Recreatieve poort, te weten de vogelopvang en de schaapskooi.

Camping met natuurlijke uitstraling (deelgebied 2)

De camping zal bestaan uit circa 100 plaatsen voor stacaravans of chalets en enkele ondersteunende voorzieningen, zoals bijvoorbeeld een receptie. Circa 8 hectare van dit deelgebied zal ingezet worden voor een combinatie van landschapsbouw en natuurontwikkeling, gebaseerd op de landschapvisie voor de Recreatieve Zone

Verblijfsrecreatie (luxe vakantiewoningen) in een bos- en waterrijke omgeving (deelgebied 3)

In totaal zullen maximaal 100 woningen worden gebouwd. De woningen worden vrij in het landschap geplaatst, waardoor de groene beleving optimaal wordt. Naast de recreatiewoningen worden de volgende voorzieningen gerealiseerd: een winkel, kantoor, restaurant annex café, binnenspeeltuin, receptie, zwembad, groepsaccommodatie, appartementen/woningen (ook geschikt voor vakanties met zorgvraag) en een bedrijfswoning ten behoeve van het huisjespark.

Restaurant 't Weekend en wellness (deelgebied 4)

In het oosten van de Recreatieve Zone ligt een bestaand restaurant, dat verbouwd zal worden. Tevens zal nabij het restaurant een wellnessvoorziening worden gerealiseerd. De wellness betreft geen nieuwvestiging, maar valt eveneens onder de uitbreiding van het reeds bestaande restaurant.

Conclusie

Als gevolg van de planontwikkeling zal de recreatiedruk toenemen. Deze toename is (zeer) beperkt. De uitbreiding van de recreatieve voorzieningen is een aanvulling op de bestaande recreatieve voorzieningen in dit gebied. De aanvullende recreatieve druk die hierdoor aan het gebied wordt toegevoegd is zeer beperkt in verhouding tot het bestaande gebruik.

1.2.2 De (gevoeligheid van de) omgeving

Deze paragraaf behandelt de belangrijkste conclusies voorkomend uit de uitgevoerde (milieu)onderzoeken ten behoeve van het voorontwerpbestemmingsplan Recreatieve Zone De Heihorsten. De beschrijvingen zijn gebaseerd op de toelichting behorend bij het voorontwerpbestemmingsplan.

Natuur

Het plangebied De Heihorsten is niet beschermd in de Natuurbeschermingswet. Ook maakt het gebied geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur, noch is er een Beschermd Natuurmonument binnen het plangebied gelegen. De direct noordwestelijk aan het plangebied grenzende Strabrechtse Heide is als Vogel- en Habitatrichtlijngebied in het Europese netwerk van beschermde natuurgebieden opgenomen en daarom beschermd onder de Natuurbeschermingswet (Strabrechtse Heide & Beuven, Natura2000-gebied). De begrenzing van het Natura2000-gebied is afgebeeld in figuur 2.

Figuur 2 In rood het plangebied, blauw gearceerd het Natura2000-gebied Strabrechtse Heide en Beuven

Om inzicht te krijgen in de (mogelijke) ecologische effecten van de voorgenomen ontwikkeling is onderzoek naar de flora en fauna in het plangebied uitgevoerd. Ook is daarbij gekeken naar de beleidsmatige status van (delen van) het plangebied en omgeving. Het betreffende onderzoek is uitgevoerd voor de gehele Heihorsten, dit onderzoek is vervolgens geactualiseerd voor de locatie Recreatieve Zone. Het onderzoek behandelt zowel de beschermde soorten als de beschermde gebieden. De hoofdconclusies uit het ecologisch onderzoek zijn hieronder weergegeven.

Gebiedsbescherming

EHS

De EHS op deze locatie zal in stand worden gehouden en worden versterkt door de aanleg van de Recreatieve Poort.

Natura-2000

Omdat er ontwikkelingen plaatsvinden die mogelijk effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden is er een voortoets uitgevoerd.

Uit de effectenindicator van het ministerie van EL&I is gebleken dat (de externe werking van) recreatie mogelijk negatieve effecten kan veroorzaken op de beschermde habitattypen en (vogel)soorten van de Strabrechtse Heide & Beuven (Natura2000-gebied). Aangeduide effectenindicatoren betreffen oppervlakteverlies, verontreiniging, vermesting, verzuring, verstoring door geluid, licht en trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. Er is een inschatting gemaakt van de effecten die naar verwachting zullen optreden op de in concept geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen en gebiedsbegrenzing. Geconcludeerd wordt dat ten aanzien van de effecttypen oppervlakteverlies, verontreiniging, optische verstoringen, geluids- en lichtverstoring of mechanische effecten geen effecten optreden op de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven. Het optreden van significant negatieve effecten kan dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Voor de effecttypen 'vermesting' en 'verzuring' veroorzaakt door de uitstoot van geoxideerd stikstof vanuit bestemmingsverkeer en de daarmee samenhangende negatieve effecten op de gevoelige habitattypen van het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven, geldt dat significant negatieve effecten evenals negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Op grond van de Natuurbeschermingswet en recente jurisprudentie blijkt uit de Voortoets, dat hierdoor geen noodzaak is tot de uitvoering van een Passende beoordeling, danwel een Verslechteringsoets. Een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor de ontwikkeling van de Recreatieve zone De Heihorsten is dan ook niet noodzakelijk.

Groenblauwe Mantel

In de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant is aangegeven dat een groot deel van het plangebied gelegen is in de Groenblauwe mantel. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de mantel zijn mogelijk, als ze een positief effect hebben op de bestaande en te ontwikkelen natuur- en landschapswaarden en/of op het bodem- en watersysteem in het gebied. De nieuwe ontwikkelingen passen qua aard en schaal bij dit ontwikkelingsperspectief voor de groenblauwe mantel en houden rekening met omliggende waarden.

Soortenbescherming

Flora- en faunawet

Uit vleermuizenonderzoek blijkt dat zich in opstallen geen vleermuizen bevinden. Hoewel delen van het plangebied als foerageerlocatie gebruikt worden, is geconstateerd dat voor de betreffende soorten voldoende uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving aanwezig zijn.

Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels (maart-juli). Het is in deze periode verboden om werkzaamheden uit te voeren die broedvogels verstoren of verontrusten.

In het plangebied bevinden zich geen beschermde vissoorten. Wijzigingen in het watersysteem kunnen echter wel effecten hebben op het leefgebied van vissoorten. Dat blijft een aandachtspunt bij de verdere uitvoering.

Er zijn geen waarnemingen uit het plangebied en omgeving bekend van overige beschermde soorten (ongewervelden).

De poelen en (in mindere mate) de sloten binnen het plangebied zijn in principe geschikt als voortplantingswater voor de algemene, weinig kritische soorten amfibieën (Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker en Bastaardkikker). Wanneer de watergangen, sloten en poelen in het gebied in stand worden gehouden heeft dit geen consequenties voor deze soorten.

Boswet

Binnen het plangebied vallen de bossen (>10 are) en laanbeplantingen (>20 bomen) onder de werking van de Boswet indien deze zijn gelegen buiten de bebouwde kom. Het plan voorziet hoofdzakelijk in aanplant en slechts in zeer beperkte mate in kap van bomen, waardoor voldoende compensatie plaatsvindt.

Overige milieuthema's

Bodem: Op meerdere locaties binnen het plangebied zijn bodemverontreinigingen aanwezig. Parallel met de bestemmingsplanprocedure wordt vervolgonderzoek op het gebied van bodem uitgevoerd conform bovenstaande aanbevelingen. Indien dat voor de toekomstige bestemming nodig is, zal sanering van de verontreiniging plaats vinden. De bodemkwaliteit in het plangebied zal daardoor verbeteren.

Water: Er is een watertoets uitgevoerd. Als gevolg van de toename van de verharding worden bergings- / infiltratievoorzieningen aangelegd.

Archeologie: De archeologische verwachtingswaarde in het plangebied is laag met uitzondering van de gronden gelegen rondom restaurant 't Weekend. Ter bescherming van de mogelijk aanwezige archeologische waarden wordt een dubbelbestemming toegekend aan deze gronden. Behoud in situ is het streven, indien dit niet mogelijk is zal worden overgegaan op archeologisch vervolgonderzoek.

Verkeer en parkeren: De voorgenomen ontwikkeling kent een verkeersaantrekkende werking. De verwachte hoeveelheid extra verkeer zorgt niet voor problemen op het gebied van bereikbaarheid en veiligheid. Binnen het plangebied worden voldoende parkeerplaatsen aangelegd om in de parkeerbehoefte te voorzien.

Geluid: Uit akoestisch onderzoek blijkt dat wordt voldaan aan de streefwaarde van 48 dB (Wet geluidhinder).

Luchtkwaliteit: De voorgenomen ontwikkeling draagt niet in betekenende mate bij aan de luchtkwaliteit.

Externe veiligheid: Over de provinciale weg N609 vindt transport van gevaarlijke stoffen plaats. Daardoor kent deze weg een risicocontour. Als gevolg van de planontwikkeling is sprake van een toename van het groepsrisico ten opzichte van de huidige situatie. De plannen zijn in het kader van externe veiligheid uitvoerbaar, mits maatregelen worden genomen om het groepsrisico tot een minimum te beperken. Het bevoegd gezag zal hier uiterlijk voor vaststelling van het bestemmingsplan over besluiten.

Bedrijven en milieuzonering: De afstand tussen de nieuw te realiseren voorzieningen en het plangebied is voldoende. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat de bestaande bedrijvigheid nabij het plangebied geen belemmering vormt voor de realisatie van gevoelige objecten in het plangebied. Ook de nieuw te realiseren voorzieningen in het plangebied vormen geen belemmering voor de planrealisatie.

Geurhinder: Op basis van uitgevoerd onderzoek en de actualisatie daarvan kan worden geconcludeerd dat geur vanuit veehouderijen geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van de plangebieden van de Recreatieve Zone. De eerdere beperkingen zijn vervallen als gevolg van twee bedrijfsbeëindigingen. Er resteert wel een agrarisch bedrijf in de nabijheid van het plangebied, maar de geurcirkel kent hiermee geen overlap.

1.2.3 Maatschappelijk aandacht voor de activiteit

Met deze ontwikkeling beoogt de initiatiefnemer invulling te geven aan de opgestelde gebiedsvisie en daarmee het recreatiegebied verder te versterken vanuit het oogpunt van de recreatieve en natuurwaarden van het gebied te behouden en te versterken. De gebiedsvisie is tot stand gekomen onder leiding van een gemeentelijke projectgroep waarbij een groot aantal partijen (onder andere bewoners, initiatiefnemers) is betrokken. Er is geen sprake van een maatschappelijk gevoelig project.

1.2.4 Beschikbaarheid informatie

Uit de toelichting op het bestemmingsplan blijkt dat de volgende onderzoeken nog moeten worden uitgevoerd:

- Indien aanpassingen aan het waterhuishoudkundigstelsel worden doorgevoerd kan dit consequenties hebben voor amfibieën en voor de vissen in de Peelrijt, hier dient indien nodig nader onderzoek naar te worden gedaan
- Er wordt momenteel een vervolgonderzoek op het gebied van bodem uitgevoerd

1.3 Conclusie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Met in acht neming van bovenstaande is het uitgesloten dat er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zullen optreden. Er is geen aanleiding om voor het te nemen besluit nader onderzoek in de vorm van een m.e.r.-beoordeling of m.e.r. uit te voeren.

Bijlage 1

Het besluit-m.e.r. definieert een 'gevoelig gebied' als volgt:

- a. Een gebied dat krachtens:
 - 1°. Artikel 10, eerste lid, of 12, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen als een beschermd natuurmonument
 - 2°. Artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen als een gebied ter uitvoering van richtlijn nr. 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) en richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206)
 - 3°. De op 2 februari 1971 te Ramsar tot stand gekomen Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels (Trb. 1975, 84), is aangemeld als watergebied van internationale betekenis
- b. Een kerngebied, begrensd natuurontwikkelingsgebied of begrensde verbindingszone, dat deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur, zoals die structuur is vastgelegd in een geldend bestemmingsplan of, bij het ontbreken daarvan, in een geldende structuurvisie als bedoeld in artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening, of, bij het ontbreken daarvan, zoals die structuur voorkomt op de kaart Ecologische Hoofdstructuur, behorend bij deel 4 van het Structuurschema Groene Ruimte (LNV-kenmerk GRR-95194)
- c. Een gebied met behoud en herstel van de bestaande landschapskwaliteit, zoals dat gebied is vastgelegd in een geldend bestemmingsplan of, bij het ontbreken daarvan, in een geldende structuurvisie als bedoeld in artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening, of, bij het ontbreken daarvan, zoals dat gebied voorkomt op de kaart Landschap, behorend bij deel 4 van het Structuurschema Groene Ruimte
- d. Een krachtens artikel 1.2, tweede lid, onder a, van de wet bij provinciale verordening aangewezen gebied met uitzondering van de zones waar het met het oog op de bescherming van het diepe grondwater is verboden te boren
- e. Een gebied dat krachtens artikel 3, eerste lid, van de Monumentenwet 1988 is aangewezen als beschermd monument
- f. Een Belvedere-gebied als bedoeld in de bijlage «Gebieden» bij de nota «Belvedere, beleidsnota over de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting» (Kamerstukken II 1998/99, 26 663, nr. 2) voorzover dat is vastgelegd in een geldende structuurvisie als bedoeld in artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening of geldend bestemmingsplan